

Рила и ски курортите (ски-център Картала, к.к. Бодрост)

Описание и история на случая

Автор: Вера Петканчин

09.02.2016 г. Описанието на случая **Рила и ски курортите (ски-център Картала, к.к. Бодрост)** е изготвено по проект **"Участие за природа"**, изпълняван от Българска фондация Биоразнообразие в партньорство с Екологично сдружение "За Земята" и Информационна мрежа Блулинк с финансиране в рамките на Програмата за подкрепа на НПО в България по финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014 г. <http://ngogrants.bg>. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Българска Фондация Биоразнообразие и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Финансовия механизъм на Европейското

икономическо пространство и Оператора на Програмата за подкрепа на неправителствени организации в България.

1. Увод

Изграждането на пътническа въжена линия над курорта „Бодрост“ в местността „Картала“ в землището на с. Бистрица, област Благоевград, е констатирано като незаконно поради липса на приключила процедура по Оценка на въздействието върху околната среда от редица държавни органи. Ходът на събитията обаче се развива като същински „параграф 22“. Инвеститорът „Прима Инвест БГ“ получава кредит от над 2 000 000 лв. от Българо-американската кредитна банка, за да изгради лифта, както и цял ски център „Картала“. През 2007 г. започва строителство на лифта, който е разделен на две части, като за едната (долна лифтова станция) има строително разрешително, но без приключила процедура по ОВОС, а за втората (горна станция) липсват каквито и да било разрешителни в момента на стартиране на строителството.

Министерството на околната среда и водите, след отрицателно становище на дирекцията на НП „Рила“, бави решението си по доклада за ОВОС, представен от инвеститора. Според нормативната уредба строително разрешение не може да бъде издадено, когато е налице задължение да се проведе и завърши процедура по ОВОС. Въпреки това разрешение е издадено.

Сред другите фрапантни нарушения са липсата на разрешителни за прокарване на временни горски пътища по време на строежа, преустройство на съществуващата ски писти без каквито и да било разрешителни, пускане на лифта в експлоатация преди получаване на официално разрешително за ползване. Случаят получава широка медийна популярност, когато през 2008 г. на лифта се вози и засяда премиерът Сергей Станишев и тогава институциите признават и цяла България разбира, че лифтът няма нито ОВОС, нито разрешение за ползване. Впоследствие през 2009 г. следващият премиер Бойко Борисов е подведен повторно да „открие“ този незаконен обект.

И така, вече 6 години държавните институции не намират правни основания да спрат от експлоатация един очевидно незаконен лифт на ръба на Национален парк „Рила“. Той продължава да работи през зимния сезон, макар и не с очакваната от инвеститора Илия Ризов успеваемост.

На какъв етап е казусът?

Към момента казусът не е приключил. Последната ни кореспонденция с институциите показва, че МОСВ намира, че няма как да приключи процедурата по ОВОС, защото инвестиционното намерение вече е реализирано. Министерството признава незаконността на лифта, но не може да направи нищо. Върховният административен съд също не може да направи нищо, защото Окръжна прокуратура Благоевград умишлено на два пъти подава своите протести срещу отказа на РДНСК Благоевград да обяви строителните разрешения за нищожни с един ден закъснение и изпуска законовия срок.

Подробно описание на казуса

През 80-те години започва изграждане на ски-център "Картала" в к.к. Бодрост над Благоевград, когато около 190 декара от държавния горски фонд са предоставени на Община Благоевград. Ски-центърът се намира в непосредствена близост до Национален парк "Рила" и резерват "Парангалица". Инвеститор е „Прима Инвест БГ“ ООД (92.7% от дялове се притежават от „Прима ФР-Илия Ризов“ ЕТ – собственост на благоевградския бизнесмен Илия Ризов, а 7.3 % са собственост на Община Благоевград). Първи, но злоупотребен клиент на новото съоръжение (чиито кабинки всъщност са втора ръка, 30-годишни) става премиерът Сергей Станишев през септември 2008 г.

Първоначално се смяташе, че това ще е един от малкото законни ски курорти в България, който да сочим като пример, но уви.

Според информация на Радио Фокус Пирин и в-к „Вяра онлайн“ през 2004 г. за изграждането на „Картала“ са приложени две скици с нотариален акт на името на „Прима Инвест БГ“ ООД и на община Благоевград. Установено е, че община Благоевград е издала неправомерно документи за собственост на фирма „Прима Инвест БГ“. През май 2006 г. кметът на Община Благоевград назначава комисия, която да извърши преглед на заповедите от 1982 година и 1985 година и документите за ски зоната, издадени след това. Комисията не само че не открива нарушения, а и мистериозно се появяват скици с 5 имота на името на „Прима Инвест БГ“ и Община Благоевград – три от имотите са в долна станция на лифта. Тези имоти нито са им били преотстъпвани, нито са били заменени. В регистрите на Регионалното управление по горите петте терена са вписани като площи, не като имоти, а само за два от тях има скици. Териториален кадастър-Благоевград също незаконно издава актове за собственост върху имоти част от държавния горски фонд, без да е правено искане и да им одобрение от министъра на земеделието и горите. След това постъпва и искане 15 декара в средата на пистата да се извадят от собствеността на дружеството и да се заменят с точно толкова в долния край на пистата в непосредствена близост до многофункционалната сграда. Замяната отново е одобрена в разрез със закона. Незаконно е изсечена дървесина, а предназначението на терена не е сменено и няма документация. В района има път, за който община Благоевград има претенции за собственост. В регистрите на РУГ пътят фигурира като държавен горски фонд. Документите за строителството на ски център „Картала“ са разгледани на три заседания на комисии на общинския съвет в Благоевград. Нередности не са открити.

Практическото осъществяване на част от инвестиционното намерение започва след издаването от Община Благоевград на разрешително за строеж № 232/25.06.2006 г., отнасящо се до изграждането на Пътническа въжена линия (I етап) – подобект начална лифтова станция и частично трасе.

През 2007 г. в МОСВ е внесен Доклад за оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС) относно предложение за изграждане на кабинков лифт, който да обслужва съществуващата ски писта Бодрост. Поради съществени пропуски докладът е върнат от МОСВ за доработка, вкл. и заради липсата на оценка за съвместимост с Натура 2000 (зони „Рила“ и „Рила-буфер“).

През 2007 г. строителството на кабинковия лифт и преустройството на ски-пистата започват без да е завършена процедурата по ОВОС. В резултат на сигнали от граждани е установено и изграждането на ПВЛ (II етап) – подобект „Горна лифтова станция и трасе с дължина 3000 м“, за което съгласно наличната информация (писмо №БЛ-16-00-392/13.02.2008 г. на РДНСК Благоевград) изобщо няма издадено Разрешително за строеж от Община Благоевград. Осъщественото застрояване е довело до повреждането на държавен поземлен имот №000008 в землището на с. Бистрица, общ. Благоевград, без да е учредено право на строеж.

През септември 2008 г. незаконният лифт е пуснат в експлоатация преди да бъде тестван и да получи разрешение за ползване. В него злополучно засяда премиерът Сергей Станишев, който е поканен за почетен гост. Със случая се заема Върховната административна прокуратура с подкрепата на неправителствените организации от Коалиция „За да остане природа“.

е тотално бягство от отговорност на компетентните държавни органи – ДНСК и МОСВ.

Въпреки, че ВАП иска нищожност на разрешителните за строеж на лифта на Картала, РДНСК-Благоевград отказва да признае нищожността, което е оспорено от Окръжна прокуратура Благоевград пред Административен съд Благоевград. Съдът със съдебно решение отменя отказа на РДНСК Благоевград.

С писмо No.БЛ-16-02-587/10.09.2009 Директорът на РДНСК-Благоевград за втори път отказва да обяви разрешителните за строеж на лифта на Картала за нищожни по силата на чл. 146, т. 4 от АПК. Отказът на РДНСК е обжалван отново от Благоевградската прокуратура, отново (удобно за инвеститора) с един ден закъснение след срока за обжалване. С определение № 4074/22.03.2011 Върховният административен съд за втори път установява, че Окръжната прокуратура внася жалби за обявяване на строежа на лифта за незаконен и за премахването му като такъв ден след изтичане на процесуалните срокове. Може би „случайно случилата се случайност“, че един от прокурорите в Окръжната прокуратура – прокурор Евгения Стоянова, е съпруга на инвеститора в ски курорта Илия Ризов, е само един ненаатрапчив щрих в контекста на провала на благоевградската прокуратура да защити обществения интерес, въпреки разпоредбите на Върховната административна прокуратура.

Запитан дали ще предприеме правни стъпки за нарушенията на Закона за опазване на околната среда, министърът на околната среда и водите отказва да реагира под предлог, че чл. 147, ал. 1 от АПК не позволява на държавните органи да обжалват административни актове.

Безхабериято на държавните институции към спазването на законността достига своя връх на 30 декември 2009 г., когато местната власт и ДНСК подвеждат и министър-председателя Бойко Борисов да открие незаконния лифт на Бодрост-Картала, въпреки течащите прокурорски проверки, съдебно дело и отказ на екоминистерството да съгласува лифта.

И до днес институциите продължават да си прехвърлят топката и никоя не поема отговорност да обяви решението за нищожно. ДНСК твърди, че щом решението е влязло в сила, а обектът е изграден и пуснат в експлоатация, разрешението е непоклатимо и не може да бъде отменено. МОСВ твърди, че не може да бъде издадено разрешение, ако не е приключила процедурата по ОВОС с произнасяне на административния орган, т.е. МОСВ. Но тъй като вече има издадено разрешение и строежът е завършен, МОСВ не вижда как би могла процедурата да бъде приключена законосъобразно, защото тя следва да протече преди издаване на разрешението за строеж. От друга страна, ДНСК е изразила становище до МОСВ, че неналичие на отрицателна оценка за въздействие върху околната среда ще бъде пречка за мотивиране на отказ за издаване на разрешение за ползване от ДНСК.

Ключови закононарушения

1. Закон за опазване на околната среда и Закон за биологичното разнообразие

Без да е издадено решение по ОВОС и оценка за съвместимост с Натура 2000 лифтът бива построен, изсечени са незаконно няколко декара гора за прокарване на временни пътища за строителството на стълбовете на лифта, а трасето на ски пистата се преустройва с булдозери

2. Закон за горите

В държавен горски фонд Държавната агенция по горите документира незаконни сечи с цел

преустройство на трасето на ски-пистата, строителството на долна лифтова станция и прокарване на временни пътища за строителството на лифта.

Регионално управление по горите-Благоевград е подало сигнал, на база който е установено, че в Картата на възстановената собственост от 2005 г. е нанесено увеличение на площта на общинските имоти (писта и имоти за застрояване около първа лифтова станция), за което нямаме информация от ДАГ да са съгласувани нови предложения за замяна изключване на земи и гори от горския фонд, освен тези от 1982 и 1985 г.

3. Закон за устройство на територията

3.1 Разрешително за строеж №232/26.05.2006 г. е издадено от Община Благоевград в нарушение на чл. 144(4) от ЗУТ.

3.2 Строителството на долна лифтена станция излиза извън предвидените в ПУП линии на застрояване.

3.3 Съгласно проверка на РДНСК-Благоевград строителството на горна лифтена станция се извършва незаконно без актуално разрешение за строеж

4. Закон за държавната собственост

Съгласно проверка на НПО строителството на горната част от лифта се извършва без учредено право на строеж в държавен поземлен фонд. За случая е информирана прокуратурата

5. Наказателен кодекс

По сигнал на Коалицията "За да остане природа в България" Окръжна прокуратура Благоевград установява, че инвеститорът Илия Ризов е направил опит да узакони незаконния строеж на лифта чрез фалшифицирани екологични документи. На 11 декември 2009 г. ДНСК пуска престъпно изградения лифт в експлоатация, а премиерът Бойко Борисов е подведен на свой ред да открие незаконния обект същия месец.

Гражданска реакция

Гражданската реакция по казуса протече в рамките на кампанията на "Граждани за Рила" и Коалиция „За да остане природа в България“ за законност в Национален парк Рила и против реализацията на планираните противоречащи на законодателството ски курорти в Рила. Гражданите с помощта на експертите от Коалиция "За да остане природа в България" подготвиха петиция към Европейския парламент (в резултат на която имаше няколко посещения на евродепутати в Рила). В рамките на кампанията бяха организирани десетки демонстрации, шествия, флашмобове, артистични акции, които мобилизираха десетки хиляди хора в подкрепа на природозащитната кауза.

Информацията е актуализирана към януари 2016 г. и е подпомогната от проект „Участие за природата“, който се финансира в рамките на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014 г. Проектът се изпълнява от Българска фондация Биоразнообразие в партньорство с Екологично сдружение „За Земята“ и мрежа за гражданско действие „Блулинк“.